

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/426/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7518200394
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7518200394.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Cakociho a členov senátu JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Petra Tutka v spore žalobcu Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mýtna 48, IČO: 35 831 154, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom advokátskej kancelárie so sídlom v Bratislave, Mýtna 48 proti žalovanej U. B., nar. XX.X.XXXX, bytom O. X, o zaplatenie 1.326,32 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 24.7.2018 č.k. 13Csp/11/2018-72 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie pripustil, aby z konania vystúpil pôvodný žalobca Všeobecná úverová banka a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 1, aby na jej miesto vstúpila spoločnosť Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom v Bratislave, Mýtna 48, IČO: 35 831 154. Zároveň zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 785,40 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne od 31.3.2015 do zaplatenia a to tak, že žalovanej povolil uvedenú sumu spolu s trovami konania splácať v pravidelných mesačných splátkach po 50,00 eur splatných vždy do 25. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku až do úplného zaplatenia dlhu pod hrozbou straty výhod splátok. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 18%.

2. Týmto rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 1.326,32 eur spolu s úrokom z omeškania, ktorého sa voči žalovanej domáhal na základe tvrdenia, že jeho právny predchodca uzavrel so žalovanou dňa 12.12.2013 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej žalovanej poskytol pôžičku vo výške 1.700,00 eur. Žalovaná sa túto zaviazala splácať v pravidelných 36. mesačných splátkach po 70,40 eur až do úhrady celkovej sumy pôžičky vo výške 2.534,40 eur. S poukazom na to, že žalovaná porušila svoju zmluvnú povinnosť splácať poskytnutú pôžičku riadne a včas, došlo zo strany veriteľa k predčasnému zosplatneniu úveru dňa 19.3.2015 a požaduje úhradu zostatku pôžičky 1.326,32 eur s poukazom na to, že táto na úver uhradila sumu vo výške 914,60 eur.

3. Rozsudok odôvodnil súd prvej inštancie tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca so žalovaným uzavreli dňa 12.12.2013 zmluvu o pôžičke evid. č. XXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému pôžičku vo výške 1.700,00 eur. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 36 mesačných splátkach v sume 70,40 eur a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 2.534,40 eur. Do podania žaloby uhradil žalovaný z uvedenej zmluvy sumu 914,60 eur. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca dňa 27.01.2015 listom - predžalobná upomienka vyzval žalovaného k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo. Nakoľko k úhrade dlžných splátok nedošlo, žalobca dňa 19.03.2015 úver zosplatnil. Do podania žaloby žalovaný dlžné splátky neuhradil. Celkový dlh tak predstavuje sumu 1.326,32 eur. Žalobca si zároveň

uplatnil úrok z omeškania a trovy konania. Zo zmluvy o pôžičke zo dňa 11.12.2013 zistil, že pôžička bola v sume 1.700,00 eur, splátka bola určená na 70,40 eur, splátka s poistením bola 70,40 eur, celková suma pôžičky bola 2.534,40 eur s tým, že počet splátok bol určený na 36 mesiacov, ročná úroková sadzba bola 32,00 %, RPMN vo výške 32,00 %, priemerná hodnota RPMN 21,09 %, celkové náklady spotrebiteľa 834,40 eur, termín konečnej splatnosti 12/2016. Žalobca predžalobnou upomienkou vyzval žalovaného dňa 27.01.2015 na okamžitú úhradu nedoplatku na splátkach to v celkovej sume 224,62 eur. Na základe toho súd prvej inštancie s poukazom na ust. § 3 ods. 1, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 a 5, ako aj s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka uzavrel, že pokiaľ ide o úrok z úverovej istiny, súd v danom prípade zistil, že priemerná úroková sadzba z úverov v období 12/2013 bola 11,02% ročne, no v zmluve o pôžičke je uvedená sadzba 32,00 % ročne, čo je niekoľkokrát vyššia, než bola obvyklá úroková miera. Tieto ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré na rozdiel od ustanovení Občianskeho zákonníka zavádzajú spotrebiteľa nad rámec povinnosti vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka, evidentne zhoršujú jeho postavenie a podľa názoru súdu sa priečia dobrým mravom. Na základe toho s prihliadnutím na závery Ústavného súdu SR vyslovené v náleze zo dňa 28.2.1995 sp.zn. PL.ÚS 10/95 uzavrel, že žalobcom požadované úroky sú v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ a preto zmluvu v tejto časti považuje za neplatnú v zmysle § 39 a § 41 OZ. S poukazom na preukázaný záver, že žalobca poskytol žalovanej pôžičku vo výške 1.700,00 eur a skutočnosť, že žalovaná mu zaplatila 914,60 eur, zaviazal túto na úhradu istiny 785,40 eur (1700 - 914,60). Nárok na náhradu úrokov nad uvedenú čiastku zamietol s poukazom na to, že tieto vyplývajú z neplatne uzavretej zmluvy. S poukazom na omeškanie žalovanej priznal žalobcovi aj úrok z omeškania.

4. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Tento žiadal napadnutý rozsudok zmeniť v jeho zamietavom výroku a jeho žalobe v celom rozsahu vyhovieť a priznať náhradu trov konania. Svoje odvolanie zakladal na dôvodoch uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. a/ CSP, teda na tvrdení, že súd prvej inštancie založil svoj zamietavý výrok na nesprávnom právnom posúdení a v dôsledku toho v tejto časti nesprávne vo veci rozhodol. V odvolaní poukázal na to, že žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 1.700,00 eur, ktorý sa táto zaviazala vrátiť v 36. pravidelných mesačných splátkach po 70,40 eur. Navýšenie úveru predstavuje len zmluvne dojednaný úrok vo výške ročnej úrokovej sadzby 32%. Celková čiastka, ku ktorej zaplateniu sa žalobkyňa zaviazala predstavovala 2.534,40 eur a celkové náklady spotrebiteľa takto predstavujú sumu 834,40 eur. Má za to, že odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nachádza svoje vyjadrenie v RPMN vo výške 32% ročne zhodne s dojednanou úrokovou sadzbou. Výška priemernej hodnoty RPMN pre úvery vo výške od 1.500,00 do 6.500,00 eur so splatnosťou od 1 do 5 rokov zverejnená naposledy v čase uzavretia úverovej zmluvy MF SR v súlade s ust. § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. za III. štvrtrok 2013 predstavovala 21,09% tak ako je táto hodnota aj uvedená v spornej úverovej zmluve. Má za to, že súdna prax vychádza z názoru, že postup podľa § 3 ods. 1 OZ má miesto iba vo výnimočných situáciách napr. v prípade šikanózneho výkladu práva účastníkov zmluvného vzťahu. Korelatív dobrých mravov nesmie byť na ujmu princípu právnej istoty a nesmie neprimerane oslabovať subjektívne práva účastníkov vyplývajúce z právnych noriem. Má za to, že nie výška úrokovej sadzby, ale celková výška odplaty vyjadrená prostredníctvom RPMN je rozhodujúcim faktorom pre ustálenie celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom. Táto veličina predstavuje celkovú odplatu spojenú s úverom, t.j. navýšenie úveru, ktorý je povinný dlžník veriteľovi zaplatiť a tento faktor je rozhodujúci pre ustálenie primeranosti odplaty. Má za to, že výška dojednanej odplaty 32% neprevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch podľa § 53 ods. 6 OZ platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy a je v súlade so zákonnou stanovenou maximálnou výškou odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa § 1 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. platného a účinného od 1.9.2014. Aj keď uvedené pravidlo nebolo v čase uzavretia úverovej zmluvy v platnosti, žalobca zastáva názor, že pokiaľ sám zákonodarcu považuje odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi do výšky dvakrát priemernej RPMN za akceptovanú, v takom prípade výška dojednanej odplaty dojednaná v predmetnej úverovej zmluve nemôže byť označená za neprimeranú a v rozpore s dobrými mravmi.

5. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

6. Odvolací súd z obsahu odvolania žalobcu vyvodil záver, že toto sa týka iba zamietavého výroku, ako aj výroku o trovách konania a teda rozsudok súdu prvej inštancie v prevyšujúcej časti nebol odvolaním napadnutý a v uvedených výrokoch nadobudol aj právoplatnosť.

7. Na základe toho odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietavom výroku, ako aj vo výroku o trovách konania bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 380 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Súd prvej inštancie čiastočne zamietol nárok žalobcu rozsudkom, ktorý je založený na nesprávnom právnom posúdení, v dôsledku čoho ho odvolací súd hodnotí ako predčasný a teda aj nesprávny.

8. Z dôvodov prvoinštančného rozsudku vyplýva, že zamietavým výrokom súd prvej inštancie rozhodol o nároku žalobcu na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 32%, keď uzavrel, že priemerná úroková sadzba úverov v období mesiacov 12/2013 bola 11,02% ročne a mal za to, že dohodnutá sadzba úroku 32% v zmluve je niekoľkonásobne vyššia než bola obvyklá úroková miera. Konštatoval, že toto ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy zaväzuje spotrebiteľa nad rámec povinností vzniknutých podľa Občianskeho zákonníka a tieto evidentne zhoršujú jeho postavenie a podľa názoru súdu sa priečia dobrým mravom. Takéto závery súdu prvej inštancie považuje odvolací súd za predčasné, keďže tento v nich nezohľadnil účinnú právnu úpravu vzťahujúcu sa na výšku zmluvných úrokov. Občiansky zákonník ani zákon o spotrebiteľských úveroch výslovne nestanovili maximálnu výšku úrokov zo spotrebiteľského úveru. Z tejto skutočnosti však nemožno vyvodiť, že by výška úrokov závisela iba od dohody účastníkov zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pretože ust. § 3 ods. 1 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi, je možné aplikovať pri všetkých občianskoprávných, resp. obchodnoprávných vzťahoch. Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívanie výkonu práv, nešíkanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp.zn. 3Cdo/137/2003 uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 OZ treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Neprimerane vysoké úroky dojednané v zmluve o spotrebiteľskom úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania sa a mravným princípom spoločenského poriadku. Podľa ust. § 3 ods. 1 OZ je úlohou súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vzhľadom na rozhodujúce okolnosti starostlivo posúdil, či konanie účastníka občianskoprávného vzťahu je v súlade alebo v rozpore s dobrými mravmi. Pri dojednávaní úrokov zo spotrebiteľského úveru koná v súlade s dobrými mravmi ten veriteľ, ktorý požaduje od dlžníka (spotrebiteľa) primeraný úrok, teda primeranú odmenu za užívanie poskytnutej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Zákonodarca však stanovil obmedzujúce kritérium, pokiaľ ide o výšku odplaty za poskytnutie úveru a to v ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia v znení účinnom ku dňu uzavretia spornej zmluvy o pôžičke, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy o poskytnutí peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Aj pri vyhodnocovaní postupu veriteľa pri dojednávaní zmluvného úroku z hľadiska toho, či takýto jeho postup neodporuje dobrým mravom je teda potrebné vychádzať prioritne z tohto zákonom vymedzeného kritéria. Súdna prax pritom zaujala názor, že za podstatné zvýšenie je treba považovať zvýšenie úrokovej sadzby do 20%. Súd prvej inštancie pochybil, pokiaľ pri svojich záveroch úplne pominul uvedené ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a teda sporný úrok nezhodnotil v súvislosti s posudzovaním „obdobnosti prípadov“ v rámci ktorého je potrebné prihliadnuť najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Jeho záver pri posudzovaní uvedenej otázky, v ktorom konštatoval, že priemerná úroková sadzba úverov v období decembra 2013 bola 11,02% ročne, nemožno považovať za dostatočné odôvodnenie s poukazom na vyššie uvedené kritériá.

9. Z týchto dôvodov neostalo odvolaciemu súdu iné ako zamietavý výrok rozsudku súdu prvej inštancie zrušiť podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie opätovne vyhodnotiť dôvodnosť nároku žalobcu na zaplatenie zmluvných úrokov a pri svojich záveroch bude jeho povinnosťou spravovať sa záväzným právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto zrušujúcom uznesení. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude rozhodnúť v novom rozhodnutí aj o trovách odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e** prípustné.